

Klarar världen den stora folkökningen?

I samhällsdebatten finns en fråga som knappast uppmärksammas, trots dess enorma betydelse. Det gäller den ojämna folkökningen. Många länder, i synnerhet i Afrika, har så snabb folkökning att de omöjligen själva kan klara sin försörjning. Historiskt har folkmängden i olika länder balanserats genom att sjukdomar, svält och krig hållit födelsetalen på en tillräckligt låg nivå. Det civiliserade sättet att nå balans är genom barnbegränsning. För balans bör antalet barn per fertil kvinna hålla sig kring 2,0. I Sverige och övriga Europa ligger talet strax under 2, medan det i Afrika söder om Sahara är 5. Det finns inga möjligheter att försörja så många inom de egna länderna. Trängseln orsakar också konflikter och krig. Stora folkmassor tvingas därför söka sig ut ur hemländerna, främst då till Europa. Som bekant är det svårt för dem att hitta mottagarländer. Det är inte heller humant att låta dem gå under i färden genom Sahara eller att drunkna i Medelhavet.

Egentligen är det varje nations ansvar att försöka skapa balans i den egna befolkningsutvecklingen. Kina gjorde det genom ettbarnspolitiken. Man försökte med ekonomisk stimulans under en tid att få familjer att nöja sig med ett barn. Det lyckades, nu föds det liksom i Europa knappt två barn per fertil kvinna. Vi och EU kunde med påtryckningar och stimulanser få till stånd bättre balans i afrikanska länder. Vi kunde exempelvis skänka dem preventivmedel. De kunde erbjuda sterilisering åt par som fått två eller tre barn och göra det ekonomiskt kännbart med för många barn. Pension kunde utlovas åt par med max två barn. För 150 – 100 år sedan var vi i samma läge som Afrika nu. Problemet löstes genom en stor emigration främst till Nordamerika innan preventivmedlen blev allmänna. Idag finns ingen sådan jungfrulig kontinent.

På lång sikt kunde Europas folkmängd hållas konstant med en liten invandring eftersom mindre än två barn per fertil kvinna föds. Ungern vill inte ha invandrare. Där har folkmängden minskat med en miljon på något årtionde.

Vi försöker genom utsläppsminskningar hejda klimatkrisen. Vad hjälper det när afrikanska länder mer än fördubblar sina utsläpp på 30 – 40 år genom att fördubbla folkmängden? Det är alltså en angelägen fråga för hela världen. Vi måste diskutera den och fundera ut lösningar.

Ingemar Haraldsson